

SVOBODNA SLOVENIJA

LETO (AÑO) LIII (47)
Štev. (Nº) 36

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES
29 de septiembre - 29. septembra 1994

IVAN ŽNIDAR

Pričevanje resnice

Minulo bo petdeseto leto, odkar se je končala druga svetovna vojna. Že se proslavljajo upravičeno obletnice raznih zmag na takratnem vojnem področju. Amerikanci skupaj z Angleži in Francozi so se spominjali letos osmega junija v Normandiji, kjer so se pred 50 leti izkrcale zavezniške čete in s tem zadale začetek konca tretjega Rajha. Tudi Rusi so po svoje proslavljali zmago nad nemškimi silami pred nekdanjih Stalingradom, kar je takrat pomenilo za nemško armado hud udarec in končno izgubo okupiranega ozemlja. Zastopniki Poljakov, ki so razstreseni po vsem svetu, so proslavljali preteklega 18. maja v Monte Casino v Italiji, ko je poljska vojska, ki se je borila na strani zaveznikov, pred 50 leti zavzela v veliko izgubo padlih vojakov to trdnjavo, ki so jo Nemci branili več mesecev.

V Sloveniji, kakor poročajo, bodo drugo leto z največjo slovesnostjo bivši borci in njihovi pripadniki, ki še vedno uživajo privilegije, neupravičeno praznovali potvorenje zmago in povečevali zmagoslavne borbe partizanskih enot Osvobodilne fronte v okviru vsemogočne partije. Po vseh medijih bodo ponovno oznanjali doprinos slovenske osvobodilne vojske, da se je mogla končati druga svetovna vojna. Mnogi še vedno verjamejo, a jih je vedno manj. Pravilno ocenjuje državni poslanec, nekdanji predsednik Demosa in predsednik komisije za povojne pokole dr. Jože Pučnik, ko pravi, da so bili pripadniki partizanskih enot po vojni le slučajno med zmagovalci, in s tem odreka tako opevano slavo Osvobodilni fronti.

Dr. Stanislav Klep, ki se je boril med vojno v partizanskih vrstah zaradi narodnega nagiba, pa pravi med drugim: „Še vedno prevladuje prejšnja miselnost, pod vplivom vodstva Zveze borcev, ki izpostavlja narodno osvobodilno borbo. Ne morem pritrđiti mnenju, da brez NOB ne bi bilo Slovenije. Šlo je namreč tudi za tretji totalitarizem — komunizem, ki je strašnejši kot sta fašizem in nacizem.“ Pravi dalje, da tega preprosto mnogi ne želijo priznati ker je bil narod prevaran.

Ko bodo v Sloveniji drugo leto povečevali osvobodilno borbo proti nemškemu okupatorju, v poročilih pa ne bodo niti z eno besedico omenili živo resnico, da če bi komunistični vrh s Stalinom ne preprečil zavezniške invazije v jeseni 1944 v Istri, bi bila Slovenija vsaj pol leta prej osvobodjena nemške okupacije, pa v tem slučaju tudi komunističnega nasilstva.

Dne 10. julija 1943 so se zavezniki izkrkali v Siciliji in s tem pregnali nemške čete prav do črte Monte Casino v srednji Italiji. Istočasno je bila v načrtu invazija v Grčiji, pa je to preprečil Stalin in komunistični blok. S tem izkrcanjem zavezniških sil bi bila odprta pot preko Balkana na sever proti Berlinu in bi tako razdelili Evropo v dva dela. S tem bi bil položaj ob koncu vojne v Sloveniji tudi čisto drugačen. Ponovno izkrcanje zaveznikov je bilo v Grčiji šele meseca septembra leta 1944, istočasno je bilo zopetno izkrcanje Angloamerikancev v Italiji južno od Rima.

V Sloveniji se je dosedaj o nameravani

takratni invaziji v Istri zelo malo omenjalo iz znanih razlogov enoumja, ker so tudi zgodovinarji bili odvisni in pod vplivom partije.

Šele sedaj omenja na žalost samo na kratko neoporečna zgodovinarica dr. Jera Vodusek-Stanič v svoji knjigi „Prevzem oblasti leta 1944-46“ v tretjem poglavju: Načrtno izkrcavanje angloameriških sil v Istri in njihovega predora skozi Ljubljansko kotlino proti Avstriji.

Avtorica, ki po opombah sodeč citira izključno zapadne avtorje, trdi, da Tito tej priljubljeni Churchillovi strateško politični domisljici niti na sestanku z britanskim premierom v avgustu niti kasneje ni nasprotoval, zahteval pa je le, da zavezniki spoštujejo tam že izvoljene organe ljudske oblasti. Kako so bile izvoljene te ljudske oblasti je pač dobro znano vsem in kakšno vrednost so imele te volitve.

Iz drugih virov pa pravi avtorica knjige, da so znane trditve, da se je partizanskih vrh s Titom na čelu odločno upiral temu načrtovanemu izkrcanju zavezniških sil in naj bi se za skupno obrambo pred njimi dogovarjal sam z Nemci.

To je nov dokaz resnice, da se narodna osvobodilna borba ni bila toliko proti okupatorju kot za partizanske cilje: za absolutno komunistično oblast po končani vojni, da v tej borbi ni bilo prav nič narodno osvobodilnega. Tudi je dokaz in resnica, kakor omenja dr. Jera Vodusek, da naj bi se Tito za skupno obrambo dogovarjal kar sam z Nemci, to se pravi, da je kolaboriral s sovražnikom. Dr. Stanislav Klep pa piše na drugi strani: Tudi pri predstavnikih komunističnega režima je bilo moč zaslediti kolaboracijo z Nemci. Tito je z Nemci večkrat vzpostavljaj stike, a vendar nemški generali se niso dostikrat ustrezno odzvali.

Zdi se, da doma skrita roka komunistične partije še vedno ne dovoljuje omenjati resnične zgodovine.

Problemi z Italijo

Znano je, da se nove politične sile v Italiji hočejo okoristiti z novo malo državo Slovenijo. Skrajna desnica, ki je sedaj partnerica v vladi, skuša prestaviti meje na medvojnno mesto, kar je v današnji Evropi nemogoče, ali pa vsaj iztržiti največ, kar je mogoče. Zato skuša, da ji Slovenija še enkrat plača vso zemljo in hiše, ki so jih zapustili Italijani po vojni, čeprav je bilo to vprašanje urejeno po Osimskem sporazumu in se pač Slovenija tega drži in plačuje svoj del. A Italija se brani tega, ker bi potem ne imela več drugih možnosti za svoje iredentistične zahteve.

Tako je slovenski minister za finance svojega italijanskega kolega s pismom zaprosil, da ga najkasneje do začetka septembra 1994 obvesti o številki bančnega računa, na katerega želi, da Slovenija nakaže preostale obroke odškodnine, ki izvirajo iz določbe Rimskega sporazuma. V pismu je poudaril, da se Slovenija zaveda, da mora zadostiti skupno dogovorjenim

Predlog za ombudsmana

Slovenski predsednik Milan Kučan je 25. septembra vodje poslanskih klubov parlamentarnih strank seznanil s svojo odločitvijo, da bo državnemu zboru za varuha človekovih pravic, ombudsmana, predlagal Ivana Bizjaka.

Kandidat Ivan Bizjak ima potrebno znanje, izkušnje in ugled, je v predlogu državnemu zboru zapisal predsednik republike in dodal, da je Ivan Bizjak z načelnimi in poštenimi stališči pri dosedanjem delu v parlamentu kot predsednik nekdanjega zbora občin Skupščine RS in v vladi kot minister, pokazal širino, strpnost, razsodnost, nepristranost in objektivnost ter zavzetost za spoštovanje človekovih pravic.

Ivan Bizjak po mnenju predsednika republike izpolnjuje navedene kriterije in bo lahko uspešno opravljal to funkcijo. Pos-

vetovanja s poslanskimi klubi so pokazala, da ima Ivan Bizjak izmed vseh možnih kandidatov tudi največ možnosti za izvolitev.

Seveda je to imenovanje vzbudilo v slovenskih medijih veliko prahu. Nekateri mu očitajo, da je antifeminist, ker je glasoval proti splavu (tako mariborski Večer)! Drugi mislijo, da ne bo pristranski, saj je podpredsednik SKD. Spet drugi pravijo, da bivši policijski minister, ki je moral odstopiti zaradi osebne napake, ni primeren za tako mesto.

Spet pa so nekateri mnenja, da je to poskus levice, da se nekako potolaži SKD zaradi Peterletovega odstopa, in jim ponudi neko sekundarno mesto, s katerim bi bili zelo počaščeni, a dejansko bi na oblasti kraljevala levica še naprej.

Pogovori SKD z LDS

V petek, 30. septembra, se bosta v Ljubljani sestali vodstvi in poslanski skupini Liberalne demokracije Slovenije (LDS) in Slovenskih krščanskih demokratov (SKD) in „poskušali doseči to in ono,“ je povedal glavni tajnik SKD Edvard Stanič, ki je še sporočil, da je stranka zaprosila premiera Janeza Drnovška, za 24-urno podaljšanje roka, v katerem naj bi predlagala novega kandidata na mesto zunanjega ministra.

Premier je namreč pisno obvestil SKD, da pričakuje njihov predlog za kandidata za mesto zunanjega ministra do 27. septembra, v tem času pa je predsednik SKD na obisku v ZDA in se vrne šele 28. septembra.

Glavni tajnik Stanič je še ponovil, da krščanski demokrati zahtevajo popravek koalicijske pogodbe in da gre za spremembo programskega in gospodarskega dela ter za uravnoveženost, ki pa je dvojna: bodisi še s kakšnim partnerjem, pa tudi s povečano močjo v vladi. Stanič je kot primer ministrstva, ki bi jih zadovoljilo, navedel gospodarski resor.

O novih koalicijskih partnerjih Stanič ni

želel govoriti, dejal je le, da bo stranka o tem spregovorila javno v primeru, če bi takšna rešitev postala aktualna.

Gregor Golobič, glavni tajnik LDS je izjavil 19. septembra: „Krščanskim demokratom smo ponudili mesto predsednika državnega zbora pod pogojem, da pristanejo na trojno koalicio. Ker je Lojze Peterle ponudbo zavrnil, smo kandidirali predstavnika LDS“. Ta izjava nam kaže za kulise dogajanj.

Mariborski dnevnik Večer objavlja v soboto, 24. septembra, pogovor s predsednikom vlade dr. Drnovškom o raznih aktualnih problemih.

Na vprašanje, kakšno je bilo njegovo stališče o zahtevi SKD, da bi sestavili novo koalicijsko pogodbo, je dejal: „Je pa vprašanje, kdo naj ob LDS in SKD še sodeluje v takšni koaliciji, predvsem, ali naj sodeluje Združena lista. Mislim, da stališče SKD še ni dokončno, da ga bodo morali še proučiti in ga seveda bodo. Trenutno je razvidno predvsem, da vztrajajo na izločitvi Združene liste še bolj kot pred izvolitvijo predsednika državnega zbora, kar se mi ne zdi realno. Povedal sem, da želimo obdržati koalicijsko pogodbo s SKD, vendar ne za neomejeno ceno. Cena je omejena s funkcijanjem parlamenta, stabilnosti in s tem, da se omejimo na cilje, ki so vezani na državo, gospodarstvo, ne pa na preteklost.“

Na vprašanje, ali resno računa s tem, da koalicio deluje brez krščanskih demokratov, je Drnovšek poudaril da, če ne bo sporazuma in se bo SKD odločila drugače, LDS ne preostane drugega kot da nadaljuje brez njih. „To je možno, kot je pokazalo glasovanje v državnem zboru. Število poslancev je mogoče še povečati s pridobitvijo posameznikov in skupin, tudi do 50 glasov. To je realno. S tolikšno podporo je mogoče delati do konca mandata,“ je dodal.

Če v SKD ne bodo predlagali kandidata za zunanjega ministra, se lahko pogovarjamo o možni menjavi resorjev. A težko je reči, kakšni bi bili lahko rezultati in do kakšnih menjav bi lahko prišlo,“ je opozoril premier in pozval krščanske demokrate, da v naslednjih dneh predlagajo svojega kandidata, če ga imajo, sicer bo moral parlamentu predlagati drugo rešitev in zagotoviti kontinuiteto v zunanem ministrstvu.

IVAN OMAN, podpredsednik SKD Združitev je nujno potrebna

Ljudsko krilo si je med krščanskimi demokrati najbolj prizadevalo za politično zavezništvo med SKD, SLS in SDSS. Tako je v sredo v našem časopisu javno pozvalo vodstvo svoje stranke, naj podpiše sporazum, vendar njihova prošnja ni bila uslišana. Posebej pa jih je razžalostilo pismo, ki ga je šesterica poslala njihovu vodstvu z mnenjem, da bi brez SKD dobila na volitvah večji uspeh. O tem smo se pogovarjali z Ivanom Omanom, predsednikom ljudskega krila in podpredsednikom Slovenskih krščanskih demokratov. Pogovor je potekal pred odločitvijo predsednika SKD Lojzeta Peterleta, da odstopi z mesta zunanjega ministra.

Predsedniki šestih strank slovenske pomladi so podpisali sporazum o političnem zavezništvu med območnimi volitvami. Med njimi ni Slovenskih krščanskih demokratov, največje stranke slovenske pomladi. Kako gledate na to dejstvo?

V sredo sem bil zelo vesel, ker so se „desne“ stranke odzvale na pobudo ljudskega krila in podpis preložile odločitve sveta SKD. Takoj zatem pa sem bil hudo razočaran, ko sem prebral vsebino pisma, ki so ga njihovi predstavniki naslovili na SKD. Kakšen namen so imeli s tem pismom, lahko samo ugibamo. Dejstvo pa je, da so za tem nasprotovali podpisu sporazuma še tisti člani sveta, ki so ga pred tem vneto zagovarjali. Navedbe v tem pismu so zelo netočne in žaljive. Poslanci SKD nismo, kar nas pismo obtožuje, in smo to dokazali pri glasovanju o predsedniku DZ, saj se ga nismo udeležili. To dokazuje, da smo samostojna stranka in neodvisna od Liberalne demokracije. Kljub temu upam, da pot do sodelovanja ni zaprta in da bo do njega med desnimi strankami prišlo na občinski ravni. Še vedno upam, da bo tudi na državni ravni prevladala treznost.

Ali torej ne drži, da se bo SKD v dvopolni politični shemi znašla v neokomunističnem bloku z LDS in ZL, kajti z današnjim dnevom vas bo opozicija začela obravnavati kot stranko na oblasti?

Napadanje opozicije na SKD že traja, z današnjim dnevom pa bo še večja. Z volitvami predsednika DZ smo dokazali, da nismo v vrstah neokomunističnega bloka. Ves čas od vstopa SKD v vlado je opozicija kritizirala samo SKD, ne pa tudi SDSS, ki je bila prav tako v vladi. Ne zdi se mi pošteno, da je opozicija zaradi sodelovanja v vladi kritizirala zgolj SKD. Vedeti je treba, da bomo tudi v prihodnje imeli koalicijske vlade, leve ali desne. Zato sem zagovarjal vstop v vlado, kritiziral pa sem neodločno ravnanje te stranke. Sodelovanje SKD v vladi se je izkazalo za državno koristno, kar potrjujejo tudi raziskave javnega mnenja. Ne morem pa trditi zagotovo, da bo stranka še naprej vedno vztrajala v vladi.

Zdi se, da je SKD z današnjim dnevom zamudila vlak za združevanje desnosredinskih strank.

Mislím, da nepodpis tega sporazuma še ne pomeni konec te možnosti. Sam sem prepričan, da je združitev nujna in potrebna, zato trdim, da je delovanje proti tej združitvi in delovanje proti SKD dejansko v korist levici. Stranke, ki SKD napadajo z desne, s svojim delom koristijo levici. Zelo žal mi je, da se to dogaja.

Ne nazadnje razume razočaranje vaše stranke ob pismu šesterice tudi predsednik SLS Marjan Podobnik, ki se je od pisma ogradil oziroma je obžaloval, da je bilo odposlano v takšni obliki.

Tega sem zelo vesel, saj to pomeni, da med strankami ni tako velikega zidu, da se ne bi bilo mogoče pogovarjati. Treba je vedeti, da stranki v parlamentu zelo sodelujeta, da se marsikdaj dogovorita o skupnih akcijah, vendar je takšno spontano sodelovanje težje. Tudi pri Majniški delaraciji sem sodeloval in moram opozoriti, da je bila

njena prva različica boljša od sprejete, ker je zavezovala sodelovanje med podpisniki. Prav zaradi tega ni bila sprejeta. Zelo mi je žal, ker se ni mogoče pogovarjati o lokaciji, ki ji pravimo desnosredinska.

Svet SKD ni ugodil prošnji ljudskega krila, da stranka podpiše sporazum o političnem zavezništvu s strankami slovenske pomladi. Posamezni odbori vaše stranke bodo sicer imeli možnost sodelovanja s temi strankami na občinski ravni pod pogojem, da podpišejo sporazum. Kaj to pomeni za ljudsko krilo?

Ljudsko krilo ni gibanje, ki razbija stranko, kar nam očitajo drugi. Verjamem, da po občinah sodelovanje med temi strankami bo, razen nekaterih izjem, kjer velja osebna antipatija med funkcionarji teh strank. Ne verjamem, da bodo stranke med seboj podpisovale dogovore in sporazume, ampak se bodo domenile, kako in kaj. Upamo, da bo do tega prišlo. Ni važno, iz katerih treh strank -drugih je komaj kaj- bo kandidat za župana. Pomembno je to, da ima zadostno podporo za izvolitev, potem pa naj bo iz SKD, od SLS ali socialdemokrat. Za občinske svete pa bodo volitve po večinskem sistemu malokje, drugod pa bodo stranke tako ali tako nastopile samostojno.

Igor Kršinar „Slovenec“, 17. 9.

IZ ŽIVLJENJA V ARGENTINI

Tone Mizerit

Čeprav je ta teden plebiscit v provinci Buenos Airesu pritegnil večinsko pozornost, ni ta zadeva edina važna na političnem področju. Veliko stvari se odloča te dni in včasih jim je kar težko slediti. A vse imajo svoj odjek danes, a še bolj v prihodnjih mesecih, ko se bo odločala usoda nadaljnjih let argentinskega življenja.

DA ALI NE

To nedeljo se bo pokazalo, kam kaže pot sedanjega buenosaireskega guvernerja. Vse je že pripravljeno za plebiscit, ki mu lahko odpre pot do nove kandidature ali pa dokončno spremeni smer njegove politične kariere.

Izid ne skrbi le njega. Duhalde gleda na ponovno guvernerstvo le kot sredstvo za nadaljnjo politično kariero, katere cilj je predsedništvo leta 1999. A perspektiva drugih je značilna: Menem upa na uspeh svojega bivšega tovariša na predsedništvu kot na garancijo milijonov glasov v provinci, ko se bo odločala usoda 14. maja prihodnjega leta; drugi peronistični veljaki pa kot na nevarnost, ki jim more čez štiri leta zapreti pot do rožnate palače. Zato bodo to nedeljo oči vseh uprte v buenosairesko provinco.

Zakaj je ta zadeva tako važna za vse? Nekaj točk je bistvenih: peronizem se zaveda, da nenehno izgublja glasove. Zadnje ankete govore o dejstvu, da ljudstvo najbolj skrbi nizke plače, brezposelnost, položaj upokojujencev, korupcija, kriza vzgoje, vse te točke, v katerih vlada ni našla pravilne rešitve. Edino kar je vlada res dosegla, njen najvidnejši uspeh je stabilizacija. Ta je rodila tudi porast notranje bruto proizvodnje in precejšen skok bogastva. A to bogastvo teče v roke oziroma v žepe vedno bolj omejenih krogov.

Druga važna točka je politični položaj po provincah. Vlada je spoznala, da je skoraj neverjetno, da bi po poti vrhovnega sodišča dosegla možnost, da bi znova kandidirali odločilni guvernerji kot so Reutemann v Santa Fe, Moine v Entre Ríos, Ortega v Tucumanu in Gabrieli v Mendoci. S tem bo odpadel marsikateri glas, ki ga Menem krvavo potrebuje, če se hoče izogniti drugemu krogu volitev. Glasovi, ki jih more pritegniti Duhaldejeva kandidatura, so tako še dragocenejši. Ni čudno, da je predsednik nediplomatsko pozval „vlado in stranko“, naj se ta teden „preselita na provinco“, da pomagata Duhaldeju do prepričljive zmage.

In končno, v tej volilni matematiki je težak činitelj tudi zadnja ustavna sprememba. Doslej je bila volitev predsednika indirektna. V vsakem volilnem okrožju so izbrali delegate v volilni zbor, ki je potem izglasoval predsednika. Število delegatov v zbornico je bilo določeno po istem kriteriju, kot je določeno število poslancev. Res je to odvisno od števila prebivalstva, a nobena izmed provinc ne sme imeti manj kot pet poslancev. To je temelj argentinskega federalizma. Ustavna sprememba je temu

V spomin na 1600 letnico zmage Teodozija je blagoslovil koprski škof Pirih v cerkvi v Vrhpolju novo vitražno okno.

To okno v velikosti 1,30 m x 4,30 m je izdelal Slovenec iz Argentine Marko Jerman. Objavljam skico tega vitrala, kakor smo ga dobili po telefaksu.

naredila konec. Volitev je sedaj direktna, in vsaka provinca ima le teža števila svojega prebivalstva. Tako je na primer najmanjša provinca, Ognjena zemlja: po starem sistemu imela teža 2,6% delegatov; sedaj njeno prebivalstvo predstavlja komaj 0,2% volilne teže. Skupek najmanj naseljenih desetih argentinskih provinc, ki so doslej imele volilno teža 23%, bodo po novem sistemu predstavljale le 3,6% glasov. Obratno pa skupek prestolnice in province Buenos Aires, ki sta pod „federalno streho“ imeli 32,4% volilne teže, sedaj predstavljata kar 49,6% glasov. Usoda predsedniških volitev se bo torej bistveno odločala v centru in ne toliko v notranjosti. K temu je treba dodati še dejstvo, da so prav province v notranjosti bile tradicionalno peronistične in da so volilci v Buenos Airesu bolj „neodvisni“, in še, da je Velika fronta dosegla največji uspeh in se najbolj zasedrila prav v teh okrožjih. Skrb vlade vedno bolj raste in „da“ ali „ne“ postajata v provinci Buenos Aires življenjsko vprašanje za vlado in za opozicijo.

RAZNI SPORI

A vlada ima še druge težave, katerih seveda ne manjka tudi v opoziciji, zlasti sedaj, ko se bližajo volitve. Peronizem zapuša vedno več vidnejših osebnosti. Kam gredo? V Veliko fronto. Ta teden so v kongresu že organizirali nov „interbloque“, povezavo poslancev Velike fronte, socialistov in „bordonistov“. Trenutno šteje 14 poslancev, a zastopstvo ima tudi v senatu, kjer so se združili omenjeni Bordón, Alfredo Avelín provincijske stranke Cruzada Renovadora iz San Juana in Mario Fedel, peronist iz Catamarce, ki je zapustil stranko potem, ko je iz prestolnice prišel ukaz, naj se znova povežejo z družino Saadi. Razkol pa je nastal zlasti v prestolnici, kjer je domača konvencija stranke tako ločila duhove, da je vsa stvar že pred sodiščem. Vzrok je, mimo raznih teoretičnih razlag, enostaven: sedaj bodo v prestolnici sami volili župana, in ves spor je le tiha borba raznih veljakov za to, kdo bo dosegel župansko kandidato.

Seveda je v Veliki fronti tudi borba. Glavna je med obema voditeljema: Chacho Alvarez in Pino Solanas se kregata; Solanas onemu očita, da se je „izneveril“ prvotnemu duhu; Chacho pa njemu, da zagovarja utopični „ultrarevolucionarizem“, ki nima nič opraviti z dejanskim stanjem v državi. Resnično gre znova le za to, kdo ima večjo moč in večje izgleda za razne kandidature. Tekma za kandidato je tudi med Alvarezom in Bordonom. Oba škilita na predsedništvo. A razdelitev bo tu lažja: eden bo predsednik države, drugi pa vodja vlade. Nobeden pa ne misli, da je treba prej zmagati na volitvah.

Radikali tudi nadaljujejo svoj spor, ki prihaja do izraza v določitvi predsedniškega kandidata. Trenutno resno ostajata le dva, Federico Storani, ki je računal na lahek uspeh in guverner iz Río Negro Horacio Massaccesi, ki vedno močneje prodira v priljubljenosti med radikali. Notranje volitve bodo 27. novembra.

Nepričakovano pa je nastala kriza tudi v desničarskem MODINU. Vzrok spora je zadržanje stranke na buenosaireskem plebiscitu. Rico je določil, naj se stranka ne vpreže v boj proti Duhaldeju, nekateri vidnejši vodje pa so že pričeli propagando za „ne“. Rico jih je enostavno odstavil, oni pa groze z razkolom. V takem stanju se nahaja argentinska politična srenja, ko pričakuje, kaj bodo odločili prebivalci province Buenos Aires in kot že mnogokrat nakazali smer dogodkov za celotno državo.

Ribičiča bodo privedli

Pred preiskovalno komisijo za poveljne poboje bi morala včeraj pričati Mitja Ribičič in Vasja Kogej, po vojni oba visoka funkcionarja Ozne, vendar na pričanje nista prišla.

Mitja Ribičič je dan prej komisijo poslal pismo, v katerem je napisal, da se zaslišanja ne bo udeležil, ker še vedno veljajo vsi razlogi, kot jih je navedel lani. (Takrat je v posebnem pismu komisiji sporočil, da ga ne bo na zaslišanje, saj komisiji ne bi smel predsedovati dr. Jože Pučnik, ker naj bi bil na neki način soudeleženec v dogodkih, ki jih bo komisija preiskovala. Pozneje je poslal še zdravniško spričevalo.) Meni tudi, da je že vse povedal Polajnarjevi komisiji, najprej med razgovorom z Ignacem Polajnarjem oktobra 1991, nato pa še 30. 6. 1992 pred komisijo. Pripravljen pa je odgovarjati pisno, vendar le, če ima komisija nova vprašanja.

Dr. Jože Pučnik je nato dejal, da Mitja Ribičič ne more ali noče razumeti, zakaj bi se tudi ta komisija morala pogovarjati z njim, saj ne gre za pričo, temveč za preiskovanca. V času pobojev je bil eden od štirih namestnikov Ivana Mačka-Matije, njegovo delo pa je bilo operativne narave. Tudi zakon o parlamentarni raziskavi razume tako, kot se njemu zdi: ali bo prišel ali pa ne. Za nevzdržne je označil tudi njegove „razloge“, da se zaslišanja ne bo udeležil, še posebej pa, de še vedno velja zdravniško spričevalo. Ker gre za osebo, ki je po Mačkovi smrti ostala kot najpomembnejša še živa priča poveljnih pobojev oziroma vloge Ozne pri njih, je predlagal, da ga pred komisijo privedejo prisilno.

Razvila se je razprava, v kateri so nekateri (Sašo Lap, Alojz Metelko in Ignac Polajnar) podprli Pučnikov predlog, drugi (dr. Janko Predan, Danica Simčič in Maksimilijan Lavrinc) pa so bili za drugo možnost, da k Ribičiču pošljejo posebno delegacijo, ki ga bo zaslišala na domu. Alojz Metelko je dejal, da je Ribičičev odklon do komisije vzvišen in podcenjevalen, Janko Predan pa se je zbal, da bi prisilna privedba še bolj pogrela politično jesen, kot je že. Na koncu je Maksimilijan Lavrinc dejal, da resnično ceni Ribičiča za vse, kar je storil tej državi, vendar smo pred zakonom vsi enaki. Ker je postopek pred komisijo podoben tistemu, ki ga uporabljajo sodišča, je tudi on predlagal prisilno privedbo (z nalogom sodišča). Sledilo je glasovanje, pri katerem je šest članov bilo za prisilno privedbo, dva pa sta se vzdržala.

Vasja Kogej, ki se kot priča včeraj prav tako ni odzval vabilu na zaslišanje niti ni poslal opravičila, je bil od maja do septembra 1945 eden vodilnih oznovcev v taborišču Šentvid nad Ljubljano. Rojen je bil v Polju pri Ljubljani. Do vstopa v NOV 10. 4. 1942 je bil sekretar Skoja za Polje. Sledile so funkcije politdelegata v Tomšičevi brigadi, nato pa še 30. diviziji. Od maja do julija 1944 je bil šef obveščevalnega oddelka pri 9. korpusu, nato šef 2. odseka obveščevalnega oddelka pri Glavnem štabu Slovenije. Do maja 1945 je delal pri obveščevalni službi za Avstrijo. Vasjo Kogejja bodo povabili še enkrat.

Ivo Žajdela
„Slovenec“, 21. septembra

Naravnost v Evropo

V sobotni prilogi Dela, 17. septembra, je predsednik vlade, dr. Janez Drnovšek govoril o odnosih z Italijo in Hrvaško, o potrebi razvejanosti naših zunanepolitičnih odnosov in o možnosti, da bi se odpovedali sporazumu o pridruženem članstvu EU.

Glede odnosov med Slovenijo in Italijo je premier Drnovšek potrdil, da so v tem trenutku precej zapleteni. Na najvišji razni sta Berlusconi in Martino sicer ustrezno diplomatska in konstruktivna, na nižjih ravneh pa prevladuje, neposrednejši vpliv skrajnih sil in zato se stvari zapletajo. Po besedah Janeza Drnovškega je za Slovenijo zdaj pomembno, kakšno stališče bo Italija zavzela v Bruslju do pridruženega članstva Slovenije. V praksi je Italija ves čas dajala vedeti, da lahko uporabi veto, da bi s to grožnjo Slovenijo prisilila v koncesije. Dr. Drnovšek meni, da bo zdaj njihov pritisk usmerjen v to, da bi do 5. oktobra, ko bo zasedanje ministrskega sveta EU, prišlo do nekih koncesij za premoženje njihovih opantov. „Če teh koncesij ne bodo dobili — in očitno jih ne bodo —“ je dejal dr. Drnovšek, „bodo v precepu, kaj javno reči v Bruslju, ali res uporabiti veto ali ne. Uporaba veta bi pomenila novo eskalacijo, jasen znak svetu, da gre za resen problem, za potencialno krizo in to bi se povezovalo z notranjepolitičnim položajem v Italiji, zlasti z neofašisti.“

Sicer pa Janez Drnovšek ne izključuje možnosti, da bodo Italijani 5. oktobra na zasedanju ministrskega sveta EU, še enkrat izvedli zavlačevalni maneuver in skušali še enkrat prestaviti odločanje. Če bi izposlovali še eno prestavitev, bi bila Slovenija verjetno izpostavljena še večjemu pritisku. Vsi predsedniki držav in vlad ter drugi diplomatski predstavniki, s katerimi je imela Slovenija v zadnjem času stike, imajo sicer pozitiven odnos do Slovenije, ven-

dar pa ne želijo imeti znotraj EU spora, formalnega veta, blokade, nečesa, kar bi začelo EU slabiti od znotraj.

Glede internacionalizacije zadeve z Italijo dr. Drnovšek meni, da je ne bi bilo treba uporabiti, če bi bila oba partnerja pripravljena stvari rešiti, ne da bi jih obešala na veliki zvon, v kar pa premier ni prepričan za nasprotno stran. „Po drugi strani pa je internacionalizacija za nas skoraj edino orožje, čeprav vemo, da je vprašanja, potem ko eskistirajo, ko se obe strani 'zabetonirata' v svoja stališča, izredno težko rešiti. V takšnem primeru bi se naše vključevanje v Evropsko unijo za nekaj časa zaustavilo. Odločitev je bila težka, je poudaril dr. Drnovšek, toda v zadnjem času smo se odločili za mnogo večjo internacionalizacijo, ker govori več razlogov v prid temu, da Evropi in svetu povemo, za kaj gre. Tudi zato, je poudaril, ker so Italijani pošiljali po svojih kanalih v mednarodno javnost enostranske informacije, češ Slovenci ne želijo sprejeti evropskih meril glede lastnine in nepremičnine, niso pa povedali, da gre za njihove posebne interese, za njihovo popraviljanje zgodovine.“

Glede odnosov s Hrvaško oziroma skupnih nastopov do Italije je premier Drnovšek med drugim dejal, da sta se s hrvaškim premierom Valentićem dogovorila o skupnem plačevanju obveznosti iz rimskega sporazuma. „Ker Italijani ne želijo, da plačujemo, da potem lahko govorijo, da ne izpolnjujemo pogodbenih obveznosti in da se torej sporazumi ne izpolnujejo, bodo verjetno že prihodnji teden na fiducirani račun pri tuji banki nakazali obveznosti in o tem obvestili Italijane in mednarodno skupnost.“

Glede novih različic vstopanja Slovenije v EU pa je Drnovšek odgovoril, da Sloveniji iz gospodarskih razlogov marca lani pod-

DRAGA '94

V parku Finžgarjevega doma na Opčinah nad Trstom je bil uvodni, predstavitveni dan 29. študijskih dnevov Draga '94. Draga mladih je začela z delom že dan prej. Predstavlja letošnji program predsednik Društva slovenskih izobražencev Sergij Pahor.

Zgoščeno je orisal tostran in onstran meje. Razmere v Italiji ne dopuščajo posebnega optimizma, mlada slovenska država se mora bojevati za svojo zunanjo in notranjo uveljavitev z vsemi silami. Draga '94 bo zato skušala tudi letos nadaljevati svoje bogato izročilo, ko je bila pričevalka temnih pa tudi svetlih trenutkov v polpretekli zgodovini matičnega naroda, manjšine v Italiji, na Koroškem in Madžarskem in tudi izseljeništvu.

Po uvodu sta številno občinstvo pozdravila državni sekretar za Slovence po svetu dr. Peter Vencelj in Borut Pahor, med številnimi uglednimi gosti prvega dne pa sta bila tudi inž. Jože Strgar in dr. Andrej Capuder.

Kot prvi predavatelj je v petek, 2. t. m., nastopil arheolog Stane Gabrovec, ki je govoril na temo Krščanstvo in formacija slovenstva. Opirajoč se na pregled poteka slovenske zgodovine je Gabrovec utemeljil odločilen vpliv krščanstva na nastanek in razvoj slovenskega naroda. Izhodišče njegovega predavanja je bila 1600-letnica bitke pri Frigidu med Teodozijem in Evgenijem (294 po Kristusu), ki je pomenila odločilno bitko zmago in prevlado krščanstva v rimskem cesarstvu. Krščanstvo imperija ni rešilo, rešilo pa je narode in ljudi, torej to, kar je v nas naravno, bitno. Reševalo je tudi antično kulturo in jo vgradilo v tvorbe nastajajočih nacionalnih enot, torej tudi v slovenski narod. Pomen krščanstva v oblikovanju slovenskega naroda sta s svojima referatoma podkrepila tudi uvodna diskutanta pisatelj Jože Snoj in prof. Justin Stanovnik.

V soboto, 3. t. m., sta mag. Marija Jurč-Pahor in dr. Hektor Jogan govorila o pri-sili spomina v identiteti koroških in tržaških Slovencev. Bila je to analiza odnosa članov slovenskih narodnostnih skupnosti na Koroškem in na Tržaškem do svoje identitete, ki je v marsikaterih primerih potlačena, a ki vedno znova sili na površje. Prisila spomina je zlo, ki je ustvarila pridne, korektne, uradniške, brezspolne slovenske ljudi in ki ni pustilo priti do izraza junaški plati. Na Tržaškem pa se slovenski človek do svoje identitete obnaša različno: lahko se tudi delno ali popolnoma asimilira, lahko pa — to največkrat v primeru mešanih zakonov — doživlja obe identiteti na enak način. V različnih časovnih in zgodovinskih trenutkih smo priče različnim obnašanjem.

Kot običajno je nedeljsko jutranje predavanje, 4. t. m., bilo posvečeno verski problematiki. Pred predavanjem je bila sv. maša, ki jo je daroval Stanko Janežič. Jutranji predavatelj pa tokrat ni bil teolog, pač pa umetnik, slikar Lojze Čemažar. Dejalo je, da se je z dosegom slovenske samostojnosti za naš narod zaključilo obdobje, pričanja pa se novo, neznano. Slo-

pisani sporazum o sodelovanju z EU povsem ustreza, ker ji daje precejšnje olajšave za dostop večino njenih izdelkov na evropski trg. Če pa bi se zgodilo, da bi se odpovedala prizadevanjem za sklenitev sporazuma o pridruženem članstvu, bi verjetno tudi Slovenija, podobno kot Češka, leta 1996 — še pred medvladno konferenco Evropske unije — kandidirala za polnopravno članstvo.

venski kristjan mora v tem novem obdobju kot državljan biti prisoten na vseh področjih človeškega življenja: v politiki, gospodarstvu, kulturi, znanosti, izobraževanju itd. Pri tem se mora zavedati, da mora upoštevati le „pogum in strah božji“, ki je prvi odnos človeka do Boga v ključnih načelnih zadevah.

Velika množica je v nedeljo popoldne napolnila šotor v parku Finžgarjevega doma, da bi prisluhnila predavanju Janeza Janše Pogled čez slovenstvo. Janša se je dotaknil najbolj žgočih problemov, s katerimi se mora Slovenija ubadati (lastninska zakonodaja, korupcija, ohranjanje starih monopolov itd.), ter rekel, da današnja država Slovencev ni še država suverena naroda. Slovenci se še nismo spravili s svojo zgodovino. Brez zavesti o koreninah pa ni trdne narodne zavesti. Pri tem je kritiziral delovanje slovenske vlade, ki naj bi se ukvarjala pretežno z racionalno-tehničnimi faktorji.

Precej hrupa je povzročil nedeljski jutranji nastop predsednika Slovenskih krščanskih demokratov in zunanjega ministra Lojzeta Peterleta, (ki je bil sicer prisoten kot zasebnik), ki je v krajšem nagovoru kritiziral nezmožnost nekaterih slovenskih katoličanov v politiki razločevanja med verskimi in političnimi pojmi. Ne potrebujemo „odrešenikov“, pač pa politične voditelje, je dejal Peterle, ki je izrazil nasprotovanje obujanju bipolarnosti v Sloveniji. Precej odmevov v italijanskem krajevem tisku in pri tržaških politikih pa so povzročile ministrove izjave o odnosih z Italijo in o dvojnem državljanstvu. Tu se je minister Peterle zavzel za spoštovanje sporazumov in za pravično zaščito slovenske manjšine v Italiji; kritiziral pa je italijansko potezo podeljevanje državljanstva Slovcem na Primorskem.

Drago 94 je pozdravilo več vidnih javnih in kulturnih delavcev, od podpredsednika deželnega sveta FJK Miloša Budina do sekretarja za Slovence po svetu Petra Venclja in predsednika Slovenske kulturne akcije arh. Marjana Eiletza ter deželnega tajnika Slovenske skupnosti Martina Breclja. Na letošnji Dragi pa je bila v nedeljo tudi krajša predstavitev bibliografije revije Duhovno življenje in zbirke novel Stanka Janežiča Samoizpovedi.

po „Katoliškem glasu“
in „Slovcu“

NOVICE S PRIMORSKE

ODBOJKA ima povprečno največ gojiteljev v Gorici. Italijanski mesečnik Supervolley je zapisal, da je v Gorici 2.534 mladih odbojkašev (na sto tisoč prebivalcev) in zato zaseda prvo mesto na italijanski lestvici. Na drugem mestu je Ancona, ki pa ima 700 odbojkarjev (na 100 tisoč prebivalcev) manj kot Gorica.

SREČANJE SLOVENCEV je bil naslov sejma v matjurski vasi, na katerem je osrednja točka bila spomin na 40-letnico smrti msgr. Ivana Trinka. Narodnega buditelja beneških Slovencev so prikazali z razstavo o življenju in delu. Njemu gre zasluga, da je italijanski bralec spoznal slovenska literarna dela; znal se je tudi uveljaviti v italijanskem političnem življenju, ne da bi zatajil svojih slovenskih korenin in pripadnosti. — Srečanje pa je imelo seveda tudi družabni del, na katerem je bilo mogoče nasmejati se z naravno beneško predstavo „Mož moje žene“, udeležiti se tradicionalnih skupinskih iger.

125 let Slovenskih šolskih sester

Slavje v San Lorenzu pri Rosariu

Telefonski klici so prihajali konec avgusta k predsedniku Zedinjene Slovenije prof. Vivodu od naših slovenskih sester iz San Lorenza. Bile so pred velikimi slavjem 125. obletnice obstoja njihovega reda, ki je bil ustanovljen 13. septembra 1869. leta v Mariboru, in so želele, da bi se tega velikega praznika udeležila kakšna slovenska skupina iz Buenos Airesa. Tako se je predsednik ZS obrnil na šolsko vodstvo in to povabilo je sprejela Prešernova šola s Pristave v Castelarju.

In tako smo se zbrali ob pol šestih zjutraj pred Pristavo, da se odpeljemo v San Lorenzo. Najodličnejši slovenski predstavnik je bil prof. Matjaž Puc, ki je zastopal vlado Slovenije, nato zastopniki društva Zedinjene Slovenije Jože Šenk z gospo in sinom, Stanko Jerebič kot kulturni referent ter predsednik Našega doma Janez Albreht z družino. Pridružil se je tudi nekdanji gojencev teh sester na Paternalu.

Šolarjev je šlo 23, tri učiteljice, dve mami in nekdanja učenka Saši Jelenc.

Praznik v San Lorenzo se je začel z zahvalno mašo, a mi smo prišli šele okrog desete ure tja. Ko smo izstopili, smo že od daleč vzbudili pozornost z narodnimi nošami. Naše presenečenje pa je bilo še veliko večje, ko smo se ustavili pred ogromnim kompleksom šolskih poslopj teh sester! Ko smo vstopili, smo z veseljem opazili, da so imele redovnice, učiteljice in profesorice na prsih pripete slovenske in argentinske zastavice.

Po pozdravih so nas brž pogostile in že smo se uvrstili h kulturnemu programu. G. Emil Žigon, predsednik kulturnega društva Slovencev v Rosariu, je bil že tam in nas je sprejel z veseljem in se nam pridružil.

Vse je bilo lepše, ker se je vsa prirediteljica mogla odvijati na prostornem notranjem šolskem dvorišču. Na hodniku smo čakali, da so prišle vse učenke tega zavoda mimo nas na dvorišče, kjer so se postavile na določena mesta — mimo nas je šlo čez 1000 učenek! Ko se je vrsta tisočih deklic in deklet končala, smo vstopili mi. Bili smo deležni velikega aplavza, saj je bilo tudi nekaj lepega: vrsta narodnih noš, obsijanih v bleščečem soncu, ko smo prihajali. Napovedovalka nas je iskreno pozdravila kot zastopnike Slovenije. Vsi naši uradni zastopniki so zasedli častne prostore, me smo ostale na dvorišču s šolarji. Pozdravljali nas je velik napis (v prevodu): "1869 iz Maribora z ljubeznijo in za mir do San Lorenza 1994". Ganjeni smo gledali ta napis — tako daleč — skoraj na koncu sveta, pa

blešči napis Maribor!

Pri kulturnem programu sta najprej govorili obe ravnateljici osnovne in srednje šole, nato so srednješolke prikazale nekaj simboličnih vaj okrog ogromnega globusa. Ljudskošolske učenke pa so zaplesale „Pericón“ z argentinskimi zastavicami.

Ko so končali, so povabili prof. M. Puca, da je spregovoril pozdrave in čestitke redovnicam v kasteljanščini in slovenščini. Zahvalili so se mu z močnim aplavzom. Nato je stopil pred zvočnik Stanko Jerebič in predstavil skupino šolarjev-pevcev, ki so medtem prišli pred globus in se uvrstili za petje, nato je povezoval in razlagal vsebino pesmi, ki so jih zapeli šest: tri Slomškove in tri narodne. Gospa Mojca jim je krepko dirigirala, tri pesmi so peli ob spremljavi treh piščali, na katere so z vso sigurnostjo igrala Sonja, Nadja in Veronika in na kitaro Saši Jelenc. Učiteljice in učenke so pozorno poslušale in naši šolarji so bili nagajani z navdušenim aplavzom. Ko so odpeli, so si sneli pripete slovenske šopke z narodnih noš in jih podarili vsem redovnicam. Tako se je svetil poleg obeh zastavic še rdeč nagelj, rožmarin in roženkravt.

Ko so se vsi v glavnem razšli, je uradno zastopstvo povabil župan iz San Lorenza na občino, kjer jim je povedal, da bodo poimenovali lep majhen park po Sloveniji — v zahvalo slovenskim šolskim sestram, ki so prišle v San Lorenzo l. 1931 za njihovo neprecenljivo delo, ki so ga opravile v zvezi s šolstvom za mesto San Lorenzo.

Mi smo še ostali in opazili na pozorišču naše slovenske sestre — s. Štefanija je prišla iz Rosaria, ena sestra s palico, druga na vozičku — ko smo to videli, smo se hitro zbrali v skupino in šolarji so njim v čast recitali Debeljakovo „Slovensko zastavo“ pod vodstvom učiteljice ge. Nadice. Nato smo na prošnjo sester zapeli še nekaj Marijinih pesmi, pri katerih so se nam pridružile sestre in nekaj gospa, ki so iz Rosaria prišle na praznovanje. Nato smo se z redovnicami pogovarjali; povedale so, da so prišle v San Lorenzo slovenske sestre leta 1931. Ena od sester, ki je prišla ustanovljati to šolo, je bila navzoča. Ne vem, katera in kako ji je ime — mislim, da je bila tista drobna redovnica, ki se je opirala na palico — 63 let dela ni kar tako!

Povabili so nas h kosilu in nam odlično postregli — v največje zadovoljstvo otrok, saj je bil za posladek velik obrok sladoleda.

Potem smo si šli ogledat spomenik na prvo San Martinovo zmago v Argentini. Ko

125 let v službi Cerkve

S tem naslovom so šolske sestre sv. Frančiška Kristusa Kralja v fari pri sv. Jožefu v Lanusu vabile vernike, naj se udeležijo proslavljanja tega zgodovinskega dogodka. Ta redovna družba ima svoje korenine v Gradcu. Ko je bil lavantinski škof Anton Martin Slomšek leta 1962 v avdienci pri papežu Piju IX. v Rimu, mu je papež poveril nalogo, naj v svoji škofiji poskrbi za krščansko vzgojo zapuščenih mladine. Ko se je škof Slomšek vrnil iz Rima v Maribor, je tu „dobrodelnemu društvu gospá“ sporočil papeževo željo. Ker je bil škof Slomšek tedaj že precej bolan, je poklical svojega dobrega prijatelja kanonika Kosarja in ga prosil, naj to papeževo skrb čimprej uresniči. Dva meseca po izvršenem naročilu je umrl škof Slomšek, ki je dal pobudo za ustanovitev redovne družbe v Mariboru.

Kanonik Kosar se je takoj lotil dela. Obrnil se je na šolske sestre v Gradcu s prošnjo za nekaj redovnic, ki bi v Mariboru prevzele vzgojo deklic, zlasti revnih in zapuščenih sirot.

Leta 1864 so prišle prve štiri sestre. Naslednik pokojnega škofa Slomška je bil škof Stepišnik, ki je blagoslovil hišo šolskih sester v Mariboru. Bil je to skromen dekliški dom, kjer so se sestre pod vodstvom prve prednice Margarite v velikem uboštvo lotile vzgojnega dela. Tu je tekla zibelka slovenske kongregacije, družbe, ki je že od vsega začetka imela božji blagoslov.

Leta 1869 je škof Stepišnik zaprosil graškega škofa, naj posreduje pri vrhovnem predstojništvu osamosvojitve mariborske postojanke sester. Naprošeni graški škof je vse potrebno odredil, da se prošnja mariborskih sester ugodno reši. Prošnja je bila kmalu odobrena. To je bilo dne 13. septembra 1869 — najpomembnejši dan za novo kongregacijo, edino slovensko duhovno družbo. Vodstvo nove ustanove je

prevzela s. prednica Margareta Puhar, ki je z besedo in zgledom uvajala frančiškansko duhovnost v novo redovno družbo. S svojimi globokovernimi življenjem in močnim značajem je postavila čvrste temelje mladi redovni skupnosti. Kmalu so sestre ustanovile svoje lastno učiteljske v Mariboru.

Družba se je kmalu začela širiti, najprej v domačih krajih Slovenije. Kasneje je postavila postojanke na Koroškem, na jugu med pravoslavni, v sosednji Italiji.

V Južni Ameriki je redovna družba razdeljena na dve samostojni provinci in sicer na: argentinsko provinco s središčem v San Lorenzo, ki ima 12 postojank, in paragvajsko provinco s središčem v Asuncionu. Obe provinci štejeta okoli 210 usmiljenk.

Njihovo delo je vzgojno, apostolsko in misijonsko.

Še pred vojno so sestre na Paternalu ustanovile vzgojni zavod, v katerega so sprejele veliko slovenskih otrok. Obenem pa so tam dolgo vrsto let vzdrževale slovensko šolo.

Za Veliko noč 1956 so prišle štiri sestre na faro sv. Jožefa v Lanusu, katero je ustanovil leta 1950 pokojni msgr. Janez Hladnik, približno 15 kvader od Slovenske vasi. Njihovi začetki so bili precej težavni. Stanovanje je bilo skromno. Ulice okoli cerkve so bile razrite, ker so pripravljali ceste za tlak v tem območju. Z velikim pogumom so sestre zastavile delo. Pričele so z vrtcem v nedograjeni cerkveni dvorani. Delo se je vsako leto večalo. Poleg otroškega vrta imajo danes osnovno in trgovsko srednjo šolo, v katerih je 1800 otrok. Postojanka šteje 11 sester, med katerimi so tri Slovenke.

Praznovanje obletnice ustanovitve Kongregacije je bilo 13. septembra s slovesno mašo, katero je daroval msgr. Desiderio E. Collino, škof iz Lomas de Zamora.

I. G.

smo se vrnilo smo se z vsemi otroki šli zahvaliti sestram v kuhinjo. Po zahvali učiteljice Nadice smo zapeli še dve pesmi, nato nas je neka argentinska sestra vprašala, če znamo „Lepa si, lepa si, roža Marija“. Začeli smo jo in vse sestre so se nam pridružile, saj jo prav vse znajo peti v slovenščini. Ubrano je donela po prostrani kuhinji Mariji v čast — mi pa smo ne malo začudeni opazovali sestre, kako pojejo v slovenščini.

Še veliko poljubčkov za pozdrav in že smo bili v avtobusu, kmali za nami so prišli

ostali sopotniki in že smo se odpeljali proti Rosariu. Tam smo se ustavili pri zelo visokem spomeniku generala Belgrana in argentinske zastave. V parku pod spomenikom nas je g. Albreht opozoril na lipo, ki so jo prinesli iz Slovenije in jo zasadili tukaj, kjer je zasajenih mnogo dreves iz raznih krajev sveta.

Nato vsi na avtobus in kmalu po deveti uri zvečer smo se ustavili pred Pristavo in se srečno vrnili na domove.

M. M.

Šolske sestre, med njimi Slovenke, iz San Lorenza in slovenski predstavniki

Otroci s Pristave pojejo slovenske pesmi na slavju v San Lorenzu.

NOVICE IZ SLOVENIJE

SLOVENC V ARGENTINI

LJUBLJANA — Čeprav predstavniki uprave kolodvora in avtobusne postaje pravijo, da redno skrbijo za snago, po zaslugi potnikov ali drugih uporabnikov prostorov ni opaziti prave čistoče. Najbolj se pritožujejo nad potniki, ki čakajo na odhod avtobusov proti južnim delom bivše Jugoslavije ali pa nad kolodvorskimi klateži, ki vsako noč zasedejo klopi na glavnem peronu.

PUŠČA — Puščno naselje pri Murski Soboti je največja naselbina ciganov v Sloveniji. V njej prebiva okoli dva tisoč Romov. Ker je pri njih smisel za glasbo velik, so nekateri zamislili ustanovitev posebne glasbene šole. Z letošnjim šolskim letom bo šola začela delovati z učnim programom, ki bo usklajevala obstoječi sistem s posebnostmi romske glasbe. Tako se bo mogoče učiti violino, klavir, klarinet, kontrabas in cimbele. Med profesorji bodo tudi priznani romski glasbeniki, za šolo pa so se zanimali tudi nekateri starši negigantskih otrok.

AJDOVŠČINA — Od toče obtolčeno sadje se navadno prekuha v žganje. Ker pa je zadnje čase prodaja žganih pijač precej padla in ker so stroški narasli, se je Fructal odločil, da ne bo takega sadnja odkupoval. — Po drugi strani pa mu manjka sadja (predvsem breskev) za proizvodnjo sokov. Breskve bi moral uvažati, pa jih zaradi visokih carinskih dejatev ne more, zato si bo pomagal z uvozom polizdelkov (breskvine kaše).

ŽALEC — V letošnjem vročem poletju je polnica coca-cola prodala tudi po milijon steklenic pijače na dan.

GAČE V KOČEVSKEM ROGU — Na hektarju velikem prostoru je Društvo Kočevarjev začelo urejevati Kočevarski spominski park, kjer bodo obnovili značilno kočevarsko hišo, zraven pa bo še kapelica sv. Marije. Društvo Kočevarjev, ki ima največ članov v ZDA, Avstriji in Nemčiji, si tudi prizadeva, da bi ohranili tudi svojo govornico, kočevščino, ki čedalje bolj izginja.

PIRAN — Slovenija ima 8 kilometrov (18% obale) bolj ali manj ohranjene obale, razdeljene v tri dele: naravni rezervat Strunjan, podvodni naravni spomenik rt Madona (ob Punt) in naravni spomenik Debeli rtič. Pred leti so v morje postavili označevalne boje, da na zaščiteno območje ne bi vstopali ribiči, kopalci ali jadralci. Boje so neznanci kmalu odnesli. Zdaj so jih ponovno postavili in upajo, da bodo bolj spoštovali zavarovane dele in da bi boje, ki imajo ponoči utripajoče rdeče luči, več časa obstale na svojih mestih.

LJUBLJANA — Ko je končal tabor mavričarjev v Kočevskem Rogu, so se nekateri naselili v bivši vojašnici na Metelkovi. Vlada je bivšo vojašnico namenila Etnografskemu muzeju in gibanju Mreža za Metelkovo, medtem pa v stavbah živi več ljudi v neprimernih razmerah (brez vode in elektrike). Mavričarje (neke vrste novodobni hipiji) so sprejeli, ker so verjeli, da bodo kmalu nadaljevali pot. Potem pa so jih začeli gledati postrani, ker je le-tem snaga in higijena deveta briga. — Etnografski muzej naj bi kmalu dobil lastninske pravice in začel urejevati Metelkovo.

POMURJE — V vseh štirih pomurskih občinah so v prvih sedmih mesecih spet zapisali porast samomorov: 29 ljudi si je vzelo življenje (v celem letu 1993 jih je bilo 46, 1992 35, 1991 42). Statistično so bili to večinoma moški, upokojenici ali invalidi; prevladujoči vzrok je bolezen, alkoholizem in nespornosti v družini; večinski način prekinitve življenja pa je bilo obešenje.

LJUBLJANA — Zasebno podjetje Vesta se ukvarja s strokovnim izobraževanjem in v tem sklopu je izdalo brošuro Kultura pitja. Naklada znaša 40.000 izvodov in bo razdeljena predvsem med srednješolce, vojaškim enotam in gostincem. V brošuri ugotavljajo, da sodi Slovenija v sam vrh pridelovalcev vrhunskih vin, vendar so Slovenci tudi precej nagnjeni k alkoholizmu, kar je znak nizke socialne in osebne kulture. Brošura naj bi bila prva stopnja v projektu za zmanjšanje alkoholizma, v kateri se bralec seznanja s sestavo vina in njegovemu vplivu na človeški organizem. Pripomogla naj bi tudi k zamenjavi slabih navad in alkoholizma z zdravim uživanjem kakovostnega vina.

LJUBLJANA — Na magistralnih železniških progah Ljubljana-Sežana in Ljubljana-Zidani most bodo zamenjali 40 km železniških tirov. Tirne trakove, dolge od 20 do 35 metrov, uvažajo s Češke, v varilnici v Šiški pa jih zvarijo v 110 metrov dolge tirnice. Stroj za to delo so kupili v Franciji že leta 1991, vendar so ga lahko začeli uporabljati šele sedaj. V eni izmeni lahko naredijo do tisoč metrov tirnic.

LJUBLJANA — Servis hitre pošte DHL je uvedel sistem, po katerem bodo pošiljali vse potrebne dokumente carini na sprejemni enoti DHL po računalniku, s čimer se prihrani nekaj dni časa. Prav tako sistem omogoča takojšnje preverjanje stanja pošiljke. V Sloveniji DHL deluje že enajst let in ima sedem zbirnih centrov.

LJUBLJANA — V Sloveniji je naprodaj kompaktna plošča Mercedes Sosa z naslovom Sino (podnaslov: El destino del hombre). Na plošči so zbrane pesmi raznih avtorjev s celega sveta z njej primernimi priredbami. Sosa je predstavljena kot karizmatična šansonjerka, popevkarka z monumentalnim glasom in njene interpretacije večkrat spominjajo na operetni stil.

PRESERJE NAD LUKOVICO — Tu se je odvila tretja kmečka olimpiada, ki je bila letos „mednarodna“, saj sta se je udeležili moštvi iz Podjune in Repentabora. Ekip je bilo osemnajst, prva tri mesta pa so zasedli Veterani iz Kosez (zmagali so že na prvih dveh tekmovanjih) bratje Vidergar in domača ekipa. Naloge so točkovali po hitrosti izvedbe in po natančnosti oziroma umetniškem vtisu: najhitreje in nato najbolj natančno zložiti lesene plohe, razžagati metrski tram na tri enake dele, razstaviti in sestaviti lojtrski voz, v skladovnico zložiti kladrska polena ter v kopico pograbit seno in ga zatem razstlati. Kot zanimivost: najhitrejši so lojtrski voz razstavili in nato sestavili bratje Ravnikar iz Sv. Trojice: 67 sekund! In samo ekipa družine Trebušek je imela v svoji sestavi tekmovalko, ki pa se je odražala tudi po svojih spretnostih.

LJUBLJANA — Letošnja pšenična letina je bila rekordna: skoraj 92 tisoč ton. Na žalost pa je le desetina prvega kakovostnega razreda, večina ostanka pa tretjerazredna (predvsem zaradi nizke količine beljakovin). Zato bodo morali uvoziti 80 tisoč ton prvovrstne pšenice, da bodo mlini „popravili“ moko za domačo uporabo.

PIRAN — Portoroško letališče je prevzela piranska občina, ki ima 95% delež, ostalo pa pripada podjetju v okviru portoroške igralnice. Poslovanje letališča bo v rokah družbe, ki jo bodo ustanovili lastniki, za protipozorno zaščito, službo prve pomoči in antidiverzijsko kontrolo pa bo poskrbela država. V prvih sedmih mesecih je na letališču pristalo ali odletelo osemnajst tisoč letal in pripeljalo okoli 3.500 potnikov.

Osebne novice

Poroka: V soboto, 10. septembra sta se poročila v cerkvi Naša Gospa presvetelega Zakramenta v Villa Bonich v San Martinu Fredi Žigart in Andreja Corn. Za priče so bili njuni starši Franci in Ana Žigart ter Andrej in Ivanka Corn. Poročil ju je France Bergant.

Novoporočencema naše čestitke!

Krsta: 18. septembra je bil krščen v

Bresciji v Italiji Maksimilijan Gorno, sin Fausta Gorno in prof. Angele roj. Cukjati. Botra sta bila zakonca Mauro Assoni in prof. Francka roj. Cukjati. Krstil je France Cukjati.

V cerkvi Sv. Duha za Bežigradom v Ljubljani pa je bila 13. avgusta krščena Marjanca Pavlinka Kocmur, hčerka lic. Boštjana in prof. Pavlinke roj. Korošec. Botra sta brata zakoncev Ivan Korošec ml. in dr. Jaka Kocmur. Krstil je župnik Janez Rihar.

Družinam iskreno čestitamo!

Mendoško slavljenje

Nedelja, 18. septembra je bila za Slovence v Mendozi pomemben dan. Slavili smo dva jubileja. Pred 45 leti je bilo ustanovljeno Društvo Slovencev s prvim predsednikom pokojnim ravnateljem Markom Bajukom, dne 1. septembra 1954 pa je prišel med nas dušni pastir Jože Horn in je z nami že 40 let.

Odbor društva je za to priložnost pripravil slovesno proslavo, katere se je udeležil tudi zastopnik Zedinjene Slovenije Jože Šenk, poudarek slovesnosti pa je dala tudi navzočnost tukajšnjega pomožnega škofa Jožefa Marije Arancibia, ki se je rade volje odzval povabilu in daroval ob somaševanju Jožeta Horna in Janeza Cukjatija sv. mašo. Navzoč je bil tudi župnik Ivan Tomažič, ki vedno želi slovesnosti praznovati z nami.

Za to priložnost je arh. Božidar Bajuk zbral nad 200 fotografij iz življenja Slovencev v Mendozi, kar je bilo v povečavah razstavljeno po stenah pred vhodom v dvorano. Z zanimanjem smo ogledovali to našo fotografirano zgodovino in obujali spomine.

Po končani sv. maši, med katero je prepeval naš pevski zbor, je sledila proslava z izbranim sporedom. Ob prihodu v dvorano deklet in fantov ter otrok v narodnih nošah z zastavama in škofa s spremstvom je zbor zapel v pozdrav Zadoni nam. Na odru so bili zbrani naši šolski otroci in Marjanca Grintal je pozdravila župnika Horna z deklamacijo in mu podala šopek rož. Nato so otroci ubrano zapeli tri pesmi v pozdrav. Vodila je Angelca Bajda. Sledila so tri narodne, ki jih je zapel naš mešani zbor pod vodstvom Lenčke Božnarjeve. Pred nas je stopil društveni podpredsednik Stane Grebenc in nanizal v

zbranih besedah prizadevanje našega župnika Horna v preteklih štiridesetih letih za naš dušni in tudi prosvetni blagor. V imenu Slovenskih mater in žena je Majda Ocvirk pozdravila in čestitala slavljencu za njegovo požrtvovalno delo med nami. Sledil je govor predsednika Društva inž. Jožeta Šmona, ki je v španščini predvsem navzočemu škofu opisal naše prizadevanje in življenje v Mendozi, tako v kulturnem kot verskem delu, po zgledu naših prednikov, kar je bilo škofu doslej skoro neznano, saj je nastopil mesto pomožnega škofa v Mendozi ne dolgo tega. Spregovoril je še Jože Šenk v imenu Zedinjene Slovenije in v kratkem nagovoru čestital ob praznovanju štiridesetletnega delovanja dušnega pastirja med mendoškimi Slovenci in petinštirideseti obletnici obstoja slovenskega društva v Mendozi, z željo še nadaljnjih uspehov.

Po kratkem premoru smo se vrnili v dvorano, pripravljeno za slavnostno kosilo predvsem v čast župniku Jožetu Hornu. Škof Arancibia je bil zadržan in nas je predčasno zapustil. Poslovil se je ob burnem aplavzu. Sledil je pozdrav društvene tajnice Anice Hirschegger vsem društvenim predsednikom od leta 1949 do danes; vsak je dobil darilce v priznanje, nakar so se še živeči skupno fotografirali z navzočimi duhovniki. Prebrana so bila pozdravna pisma oddaljenih duhovnikov in laikov, ki se slovesnosti niso mogli osebno udeležiti.

Kot vezilo je vsa skupnost podarila Jožetu Hornu zvočno aparaturo v zahvalo za njegovo dušnopastirsko delo med nami. Končno so mladi prinesli pred slavljenca veliko torto, katere smo bili vsi deležni. V veseli družbi smo se ob petju še dolgo zadržali.

NOVICE S KOROŠKE

ZGODOVINA ŽELEZNE KAPLE: Rimljani so to naselje uporabljali kot cesto preko Jezerskega vrha. Okoli leta 1050 se prvič imenuje kraj Kapla. Ustanovil je samostane in prvo cerkev v Dobri vasi plemeniti Chezil, ki jo je podaril škofu Alwinu iz Briksna kot svoje posestvo pod imenom „Capella“. Pozneje posestvo pade v roke oglejskih patriarhov. Kasneje so vas posedovali koroški knezi. V listinah iz gradu na Rebrci iz leta 1267/1268 se Kapla prvič imenuje „forum apud Capellam“. Knez Ulrik III. je povzdignil vas v trg, to pa zaradi tržne pravice. Železo iz Labotske doline, ki so ga kupovali južne dežele, je prišlo do Železne Kaple, od koder so ga prevozili preko Jezerskega vrha. Leta 1430 so dobili privilegij za prodajo morske soli. Ko so prišli Turki l. 1473, 1480 in 1484 preko Jezerskega vrha, so požgali vse, tudi listino

glede trženja morske soli. Leta 1493 je cesar v novi listini znova potrdil privilegij za trženje morske soli in jim dal tudi grb, v katerem sta dve ribi, ki plavata v potoku; ta grb obstaja še danes. Poleg turških napadov je bil trg tudi prizadet zaradi trikratnega požara. Ko je bila zgrajena pot čez Ljubelj, je to pomenilo ubožožanje. Knez Ferdinand II. jih je oprostil za tri leta plačevanja davkov, cesar Jožef I., Karel IV., Marija Terezija in Jožef II. pa so obnovili listino s pravicami in privilegiji za Železno Kaplo.

ŠKOF: V Večni vasi so odkrili spominsko ploščo duhovniku Antonu Kuteju, ki jo je blagoslovil krški škof Egon Kapeolari. Tako so se na dostojen način poklonili žrtvam nacizma. Duhovnika so ubili, ker ni hotel služiti v nemški nacistični vojski. 1940 so ga odpeljali naprej v Mathausen, potem v Dachau, kjer je umrl 6. februarja 1941. Navedel je slovenski jezik kot materin jezik in nemški jezik kot tuj jezik. Za sedanjo počastitev ima zasluge njegov osebni prijatelj pisatelj Janko Messner.

Sloga štirideset let v službi slovenske skupnosti

TEDEN SLOVENSTVA

1. oktobra 20.30 **KONCERT** - Mešani pevski zbor **Musica Viva**, Kranj; zborovodja ga. Nada Kos. Dvorana Slovenske hiše. Tri pesmi bo zapel skupno z Gallusom.
2. oktobra 18.00 **KONCERT** - MPZ **Musica Viva**, Kranj; José Pedro Varela 5272, Villa Devoto, Capital, ob 18. obletnici ustoličenja Svetogorske Kraljice.
7. oktobra 20.00 **PREDAVANJE** dipl. obramboslovec **Janez Janša**: **Slovenija danes** Velika dvorana Slovenske hiše
8. oktobra 20.00 **KONCERT** - MPZ **Musica Viva**, Kranj; Slovensko podporno društvo Triglav, Manuel Porcel de Peralta 1458, Capital.
9. oktobra 39. **SLOVENSKI DAN** - 38. **OBLETNICA NAŠEGA DOMA** Naš dom - San Justo
10. oktobra 17.00 **Akademska folklorna skupina France Marolt iz Slovenije**, folklorni nastop. Naš dom - San Justo.

Vse prireditve se bodo pričenjale točno ob napovedani uri!

39. SLOVENSKI DAN in 38. OBLETNICA NAŠEGA DOMA SAN JUSTO

9. oktobra v Našem domu v San Justu

- 11.00 Zbiranje zastopnikov, zastav in narodnih noš
11.15 Sprevod v katedralo
11.30 Slovesna sveta maša
12.30 Sprevod v Naš dom
12.45 Dviganje zastav in pozdrav častnih gostov
13.30 Kosilo. Na voljo jedi in pijače v stojnicah v režiji Domov. Prijave za kosilo do 6. okt. na tel.: 441-5528 in 652-8153
- 17.00 V dvorani: **AKADEMIJA**
Pozdrav predsednika Našega doma Janeza Albrehta
Slavnostni govor predsednika Zedinjene Slovenije **prof. Tineta Vivoda**
Deklamacije - recitacije - petje: Nastopajo ljudskošolci, mladina, otroški pevski zbor, mladinski pevski zbor San Justo, SPZ Gallus, MPZ Musica Viva
- 20.00 Na dvorišču:
Slovenski folklorni plesi:
Slovenska vas, San Martín, Pristava, Naš dom, in AFS France Marolt iz Slovenije
Spomin na „Día de la Raza“:
španski in argentinski plesi:
Slomškov dom, Naš dom, Pristava
Prosta zabava ob zvokih Rock'n Polka

Mešani pevski zbor **Musica viva** iz Kranja

KONCERT

Sobota, 1. oktobra ob 20.30 uri v Slovenski hiši

Vstopnina \$ 5.

Otroci zastonj

ZEDINJENA SLOVENIJA

ZEDINJENA SLOVENIJA

Dipl. obramboslovec **Janez Janša**:
Slovenija danes

Petek, 7. oktobra ob 20. uri v veliki dvorani Slovenske hiše

Akademska folklorna skupina **France Marolt** iz Ljubljane

FOLKLORNI NASTOP

Ponedeljek, 10. oktobra ob 17. uri v Našem domu v San Justu

Vstopnina \$ 5.

Otroci zastonj

ZEDINJENA SLOVENIJA

OBVESTILA

- SOBOTA, 1. oktobra:**
V Slovenski hiši koncert **Musica viva** iz Kranja ob 20.30 uri.
Redni pouk Slovenskega srednješolskega tečaja ob 15. v Slovenski hiši.
- NEDELJA, 2. oktobra:**
Koncert **Musica viva** iz Kranja v dvorani José Pedro Varela 5271, V. Devoto.
- SREDA, 5. oktobra:**
Sestanek ZSMŽ v Slovenski hiši.
- PETEK, 7. oktobra:**
Predavanje **Janeza Janša** **Slovenija danes** v Slovenski hiši ob 20.
- SOBOTA, 8. oktobra:**
Koncert **Musica viva** iz Kranja v Triglavu, Manuel Porcel de Peralta 1456, Capital.
- NEDELJA, 9. oktobra:**
Slovenski dan in obletnica Našega doma v Našem domu v San Justu.
- PONEDELJEK, 10. oktobra:**
Nastop akademske folklorne skupine **France Matolt** iz Slovenije. Naš dom - San Justo ob 17. uri.
- SOBOTA, 15. oktobra:**
Redni pouk Slovenskega srednješolskega tečaja ob 15. uri v Slovenski hiši.

PIRAN — Po 28.000 morskih milj in tri leta dolgi poti okoli sveta se je vrnil v Slovenijo samotarski jadralca Jure Šterk. Z jadralnico Neodvisna Slovenija (6,5 m) je preplul tri oceane, več morij in obredel vsemogoče pristane. Trenutno se po svetu vozi kakih sto njemu podobnih samotarnih pomorščakov.

SLOVENSKO PODPORNO DRUŠTVO - M. PORCEL DE PERALTA 1458 - TEL. 641-4899

20. OBLETNICA A.M.E. "TRIGLAVA"

v sklopu **150. obletnice rojstva Simona Gregorčiča**

Sobota, 8. oktobra - ob 19. uri

- 1) Otvoritev fotografske razstave **Korenine Triglava**.
- 2) Koncertni večer zbora "Música viva" iz Kranja, Slovenija.

Sobota, 15. oktobra - ob 19. uri

- 1) Odkritje doprsnega kipa pesnika **Simona Gregorčiča**, delo **Moma Vukoviča**
- 2) Slovesni koncertni večer. Sodelujejo:
Mešani zbor Triglav - dirigent **Ciril Kren**
Mladinski pevski zbor iz San Justa - dirigent **Andrej Selan**
Zbor "Srečko Kosovel" iz Ajdovščine, Slovenija - dirigent **Klavdij Koloini**.
Podelitev spominskih plaket dirigentom in spominskih medalj članom zborov "Nazaj v planinski raj", poklonitev vseh zborov pesniku **Simonu Gregorčiču** - dirigira **Ciril Kren**.
Napovedovalca: **Alicia Pahor** in **Marjan Bogataj**.

Nedelja, 16. oktobra

- ob 12.30 uri v župniji "San Rafael Arcángel", sveta maša, med katero bo zbor "Srečko Kosovel" izvajal latinsko mašo **Vinka Vodopivca**.
ob 13.30 uri slavnostno kosilo ob 20. obletnici "TRIGLAVA" v Triglavu, ki sovpade z Materinskim dnem (prosimo za prijavo na kosilo).
Razne pesmi bo izvajal zbor "Srečko Kosovel".
Za glasbo in ples bo poskrbel "Slovenski instrumentalni ansambel".

Od 20. oktobra do 13. novembra

Razstava "Ris in slik slovenskih slikarjev na papirju" v Centro Cultural Recoleta, Junín 1930, dvorani 23 in 24. - Vstop prost.

Ne pozabite na nagradno žrebanje!

DVE BREZPLAČNI VOZOVNICI

BUE-LJU-BUE

V SLOGI JE MOČ!

Sloga sporoča

Če že imate lastniške certifikate R. S., jih lahko do 15. januarja 1995 vložite pri nas. Zanje vam bomo izročili delnice P.I.D. SETEV dd., ki jo upravlja P.D.U. S HRAM dd. SLOGA je uradna zastopnica teh družb. Pojasnila osebno ali po telefonu v naši glavni pisarni.

S HRAM uživa med drugimi podporo revije Ognjišče in Krekove banke.

ESLOVENIA LIBRE

Fundador: **MILOŠ STARE**
Director: **Valentín B. Debeljak**
Propietario: **Eslovenia Unida**
Redacción y Administración:
RAMON L. FALCON 4158
(1407) BUENOS AIRES
ARGENTINA
Teléfono: **(54-1) 636-0841**
Telefax: **(54-1) 636-2421**

Glavni urednik:
Tine Debeljak ml.
Uredniški odbor:
Tone Mizerič, dr. Katica Cukjati,
Gregor Batagelj

Correo Argentino Suc. 7	FRANQUEO PAGADO Concesión N° 5775
	TARIFA REDUCIDA Concesión N° 3824
Registro Nac. de la Propiedad Intelectual N° 85.462	

Naročnina Svobodne Slovenije:
za Argentino \$ 55; pri pošiljanju po pošti pa \$ 60; obmejne države Argentine 90 USA dol.; ostale države v obeh Amerikah 100 USA dol.; Evropa 110 USA dol.; Avstralija, Afrika, Azija 120 USA dol.; vse za pošiljanje z letalsko pošto. Z navadno pošto 75 USA dol. za vse države.

Čeke na ime „Eslovenia Libre“

Stavljenje in oblikovanje:
MALIVILKO - Telefax: (54-1) 362-7215

TALLERES GRÁFICOS VILKO S.R.L.
Estados Unidos 425 - Tel./Fax: 362-7215
(1101) Buenos Aires